Remissvar - Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan

Region Västerbotten ställer sig positiv till förslaget om nya regler och tydliggörande kring gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan. Regionen arbetar redan idag med kravställande och gränsvärden för att minska nya byggnaders klimatpåverkan.

De synpunkter Region Västerbotten vill lämna är följande:

Samhällsviktiga byggnader bör särskilt beaktas. Sjukhus och andra byggnader för samhällsviktig verksamhet bör uttryckligen anges som byggnader för vilka högre gränsvärden kan medges. De föreslagna gränsvärdena bedöms vara mycket låga för sjukhusbyggnader, som har särskilda krav på bland annat funktion, robusthet, installationer och långsiktig användbarhet. Det finns därför en risk att gränsvärdena påverkar möjligheten att genomföra nödvändiga byggprojekt.

Sjukhusbyggnader bör utgöra en egen kategori. En särskild kategori för sjukhusbyggnader skulle skapa bättre förutsättningar för långsiktig och förutsägbar projektplanering. Projektspecifika undantag riskerar att leda till olika bedömningar mellan kommuner och enskilda handläggare, vilket skapar osäkerhet för regionen som beställare.

Reglerna för påslag på gränsvärden behöver vara tydliga och förutsägbara. Kriterierna bör utformas så att bedömningen blir likvärdig oavsett kommun eller ansvarig handläggare. Detta är särskilt viktigt för stora och långsiktiga byggprojekt där förutsägbarhet är en förutsättning för en effektiv planerings- och projekteringsprocess.

Beräkningsperioden bör kunna anpassas till byggnadens förväntade livslängd. En livscykel på 50 år riskerar att missgynna byggnader som projekteras för ett betydligt längre bruksskede. Lösningar som en robust stomme och fasad samt flexibla planlösningar kan innebära en högre klimatpåverkan i byggskedet, men samtidigt bidra till en längre livslängd och minskat behov av framtida ombyggnad eller nybyggnation. Det bör därför finnas möjlighet att komplettera eller anpassa beräkningen till en längre tidsperiod än 50 år.

Utökningen av vilka byggnadselement som omfattas bör införas stegvis. Förändringar av vilka byggnadselement som ska ingå i klimatdeklarationen gör det svårare att bedöma konsekvenserna av de föreslagna gränsvärdena utifrån tidigare erfarenheter och beräkningar. Region Västerbotten förordar därför ett stegvis införande, med möjlighet till uppföljning och justering, för att säkerställa att gränsvärdena sätts på en ändamålsenlig nivå.

Sanktionsavgifterna bör vara proportionerliga. Det bör finnas en stegvis modell för beräkning av sanktionsavgifter där avgiften står i proportion till hur mycket ett gränsvärde överskrids. En alltför skarp gräns riskerar annars att skapa incitament att välja bort dyrare, miljöanpassade material och lösningar i projekt där det finns osäkerhet om huruvida gränsvärdet kommer att kunna klaras.

Osäkerheten i klimatberäkningar i tidiga projektskeden behöver beaktas. Det är svårt att göra detaljerade och tillförlitliga klimatberäkningar tidigt i ett projekt. Förutsättningarna för materialval och byggmetoder kan dessutom påverkas av yttre

Region Västerbotten
Regionens hus, Köksvägen 11, 901 89 Umeå
Telefon: 090-785 00 00, telefax: 090-13 68 82
E-post: regionen@regionvasterbotten.se Org.nr: 232100-0222
VAT-nr: SE232100022201 Bankgiro 5728-3061

faktorer, exempelvis väder och klimat, vilket bland annat kan påverka möjligheten att använda vissa typer av klimatanpassad betong. Regelverket behöver ta hänsyn till denna osäkerhet.

Konsekvenserna för kommunernas handläggning behöver beaktas. De nya kraven kan innebära en ökad arbetsbelastning för kommunernas bygglovs- och tillsynsverksamhet. Det finns därmed en risk för längre handläggningstider, vilket i sin tur kan påverka tidplanen för angelägna byggprojekt. Detta är särskilt betydelsefullt för investeringar i samhällsviktig verksamhet.

Klimatpåverkan från markarbeten behöver hanteras med hänsyn till lokala förutsättningar. Om klimatpåverkan från markarbeten inkluderas i gränsvärdet kan förutsättningarna för att utveckla vissa tomter försämras betydligt. Markförhållanden är i stor utsträckning platsspecifika och kan vara svåra för byggherren att påverka. Regelverket bör därför utformas så att byggnader på tomter med mer krävande markförhållanden inte missgynnas oskäligt.

§ 193 Remiss - Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan

RS 624-2026

Sammanfattning

Region Västerbotten är positiv till förslaget om tydligare regler och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan. Regionen anser dock att regelverket behöver ta större hänsyn till de särskilda förutsättningar som gäller för sjukhus och annan samhällsviktig verksamhet. Sjukhusbyggnader bör därför utgöra en egen kategori med tydliga och förutsägbara gränsvärden.

Regionen efterfrågar också möjlighet att beakta byggnaders långa livslängd, eftersom investeringar i robusta och flexibla lösningar kan innebära en högre klimatpåverkan initialt men vara fördelaktiga ur ett långsiktigt livscykelperspektiv. Nya krav på vilka byggnadsdelar som ska omfattas bör införas stegvis, och sanktionsavgifter bör stå i proportion till hur mycket ett gränsvärde överskrids.

Vidare behöver regelverket ta hänsyn till osäkerheter i klimatberäkningar i tidiga projektskeden samt till lokala och platsspecifika förutsättningar för markarbeten. Regionen ser även en risk för ökade handläggningstider hos kommunerna, vilket kan påverka tidplanen för viktiga byggprojekt. Sammantaget efterfrågas ett regelverk som både driver på minskad klimatpåverkan och skapar långsiktiga, tydliga och genomförbara förutsättningar för samhällsviktiga investeringar.

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att regionstyrelsen beslutar

Yttrandet avges enligt förslag.

Beslut

Yttrandet avges enligt förslag.

Beslutsunderlag

- §157 RSAU Remiss - Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan
- Tjänsteskrivelse - Remiss Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan
- Remissvar - Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan
- Remissmissiv, Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan
- Rapport del 1, Remissunderlag, Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan
- Rapport del 2, Remissunderlag, Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan